

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО ЗА ПЕРИОДА 9 АПРИЛ - 26 АВГУСТ 2024 Г.

Настоящият отчет включва изпълнените дейности и постигнатия напредък по основните политики на Министерството на здравеопазването, които са насочени към подобряване здравето на гражданите с приоритет опазване на майчиното и детско здраве, както и повишаване ефективността и организацията на системата на здравеопазването. Реализираните мерки са в областта на промоцията и превенцията, подобряване достъпа и качеството на медицинското обслужване, осигуряване на лекарствени продукти и ваксини, повече възможности за професионално развитие на медицинските специалисти и електронизация на здравеопазването.

ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ЛЕЧЕБНИТЕ ДЕЙНОСТИ

➤ **Подобряване на майчиното и детското здравеопазване**

Надградено е постигнатото и е реализиран напредък по един от основните приоритети в сферата на здравеопазването с широк обществен интерес - изграждането на **Национална детска болница**. В резултат от усилията на Ръководството на Министерството на здравеопазването и „Здравна инвестиционна компания за детска болница“ ЕАД („ЗИКДБ“ ЕАД) предсрочно беше даден старт на фактическото разчистване на терена за изграждане на Национална детска болница.

„ЗИКДБ“ ЕАД представи в Министерство на здравеопазването нов ускорен линеен план - график за изграждане на Националната детска болница, който е предоставен и на Народното събрание. С новия график се навакхва натрупаното закъснение от 7 месеца за разчистването на терена и се предвижда съкращаване на сроковете за изграждане и оборудване на болницата с 9 месеца. Съкращаването на срока е постигнато чрез промяна в подхода на действие, като процесите ще се изпълняват успоредно, а не последователно.

Избраният от Европейската инвестиционна банка консорциум IDOM изготви и представи на Министерството на здравеопазването и „ЗИКДБ“ ЕАД презентация и

доклад „Структура, обхват и капацитет на Националната детска болница“. Докладът е изпратен на Обществения съвет за изграждане на Национална детска болница, с цел запознаване със съдържанието му и изразяване на становища.

Продължиха усилията за **деинституционализация на грижата за децата с увреждания**, настанени в резидентни услуги. С *Постановление на Министерския съвет № 250 от 2024 г. за структурни промени в системата на здравеопазването* е закрит Домът за медико-социални грижи за деца (ДМСГД) – Кърджали и са създадени Центрове за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания (ЦКОДУХЗ) в градовете Кърджали и Стара Загора.

Приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 26 от 2007 г. за предоставяне на акушерска помощ на здравно неосигурени жени и за извършване на изследвания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване на деца и бременни жени, с която се **разширяват скринингите за новородените деца**, като се въвеждат изследвания за муковисцидоза, спинална мускулна атрофия и тежки комбинирани имунни дефицити. Целта е повече деца с вродени редки заболявания да бъдат откривани във възможно най-ранен етап, с което да се създаде възможност за навременно лечение и намаляване на усложненията и инвалидизацията на засегнатите деца.

В изпълнение на **Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021 – 2030** са сключени тригодишни договори с над 100 лечебни заведения за болнична помощ за продължаване дейността на Здравно-консултативните центрове за майчино и детско здраве, провеждане на два скрининга и финансиране дейността на комисиите за комплексно интердисциплинарно медицинско обслужване на деца с увреждания.

➤ **Реформа в областта на медицинската експертиза**

Налице са изменения в Наредбата за медицинската експертиза, които касаят промени в насока съкращаване на срока за произнасяне на органите на медицинската експертиза, прозрачност и безпристрастност в процедурите, равномерно разпределение на случаите в страната, осигуряване на пълноценна и обективна оценка на работоспособността/вида и степента на увреждане въз основа на цялата налична информация за здравословното състояние на лицето. Целта беше и намаляване на случаите, при които ТЕЛК изисква допълнителни изследвания и консултации в хода на процедурите по експертиза.

Предприети са всички действия по откриването на новите териториални експертни лекарски комисии, обучението на лекарите в тях от НЕЛК и сключване на договори за

финансиране на тяхната дейност по реда на Наредба № 3 от 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения.

➤ **Спешна медицинска помощ**

Стартира на практика дейността на Центъра за **спешна медицинска помощ по въздуха** (ЦСМПВ), като по този начин беше осигурена още една възможност за оказване на спешна медицинска помощ на пациенти с остра необходимост. Възложено е допълнително на три държавни лечебни заведения да изградят хеликоптерни площадки, които са на територията на МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ АД, гр. Габрово, МБАЛ „Св. Пантелеймон“ АД, гр. Ямбол и МБАЛ „Хр. Ботев“ АД, гр. Враца.

Изготвени са промени в Правилника за устройството и дейността на Националния център за обучение и квалификация в системата за спешна медицинска помощ (НЦОКССМП), които имат за цел да се организира и провежда обучение не само на работещи в центровете за спешна медицинска помощ (ЦСМП) и в спешните отделения към лечебните заведения за болнична помощ, а и на медицински специалисти за работа в извънболничната помощ, в населени места в региони с ограничен достъп до здравни грижи.

В изпълнение на Решение на Народното събрание, са предприети мерки и действия за предотвратяване и противодействие на насилието над медицинските специалисти.

➤ **Психично здраве**

Продължава работата по изготвяне на нормативни промени в областта на психичното здраве, свързани с изпълнение на препоръките от доклада на Комитета за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото или унижително отнасяне или наказание и изпълнение на задълженията на страната, произтичащи от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ).

Министерство на здравеопазването се включи като асоцииран партньор на Агенцията за социално подпомагане по проект BG05SFPR002-2.009-0001 „Нови възможности за достоен живот на хората с увреждания“, чрез който 260 пълнолетни лица с увреждания, пребиваващи в държавните психиатрични болници (ДПБ) по социални индикации, ще бъдат настанени в подходящо място за живот в общността.

Продължи работата по Националния план за възстановяване и устойчивост, инвестиция С12.ІЗ „Модернизация на психиатричната помощ“, по която се предвижда

реновиране и подобряване на битовите условия в общо 18 лечебни заведения, извършващи лечение на лица с психични заболявания.

Работи се по преглед и предложения за нормативни промени по отношение на психотерапевтичните услуги и за анализ и предложения за развитие на детската психиатрия.

ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ

➤ В областта на **промоцията на детското здраве и осигуряване здравословното хранене на децата** са предприети следните мерки:

Изготвен е **проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2013 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни**, с която да се осъвремени здравословното хранене, съответстващо на физиологичните потребности на децата от 0- до 3-годишна възраст в организираните колективи на територията на детските заведения и детските кухни за деца от посочената възрастова група.

Предприети са действия по изготвяне на **проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 26 от 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях** и **проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2007 г. за здравните изисквания към детските градини**. С двата нормативни акта се цели да се намали разпространението на заразни заболявания в детските колективи, като се ограничи достъпа на деца с клинични симптоми на заразна болест до организирания колектив. Ще отпадне изискването за представяне на медицинска бележка за липса на контакт със заразно болен, с което ще се намали броя на посещенията на родителите при общопрактикуващия лекар на детето.

Предвижда се да се адаптират съществуващите изисквания, за да бъдат създадени условия и организация в полза здравето на децата със специфични хранителни потребности.

➤ Продължава работата по подобряване на дейностите в областта на **диагностиката, профилактиката и контрола на заразните и паразитни болести**.

Във връзка с регистрираните случаи на **тпрох (маймунска вариола)** в Африка и обявената от Световна здравна организация спешност за общественото здраве от международно значение е изготвено указателно писмо до РЗИ и лечебните заведения в страната за разпространението на заболяването, начина на предаване на причинителя, клинично протичане и мерки за предпазване.

Във връзка с епидемичното разпространение на **коклюш** в страната и засягането на деца под 1 г. от тежко протичане, хоспитализация и смърт са въведени временни противоепидемични мерки за период от 3 месеца и е извършено следното:

Актуализиран е Имунизационният календар на Република България (ДВ бр. 40/2024г.) като е създадена възможност задължителната основна имунизация срещу коклюш като шесткомпонентна ваксина срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хепатит Б и хемофилус инфлуенце тип Б, както и задължителната основна имунизация срещу пневмококи с 10-валентна конюгирана пневмококова ваксина да се провеждат от навършена 6-седмична възраст;

Създадена е възможност за безплатна имунизация с комбинирана ваксина срещу дифтерия, тетанус и коклюш (ацелуларна компонента) с намалено антигенно съдържание по желание на бременни жени с документиран период на бременността между 27 и 36 гестационна седмица включително. Имунизациите се извършват в имунизационните кабинети на регионалните здравни инспекции и/или в лечебни заведения, определени за целта, като са обхванати 644 бременни жени;

Изготвен е **проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 17 от 2008 г. за условията и реда за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на внасяните паразитни болести**, с който са уточнени текстовете, касаещи предоставянето на информация на пътуващите, за разпространение на паразитни болести по света и препоръчителните предпазни мерки спрямо тях.

Работи се по изготвяне на проект на **Наредба за реда и условията за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на отделни заразни болести, предавани по фекално-орален път** като салмонела, шигела, хепатит А и др., с който ще се създадат нормативни условия за осъществяване на контрол на тези заболявания и намаляване на здравните последици от тях.

Предприети са действия по изготвяне на **проект на Наредба за реда и условията за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на сексуално предавани инфекции**, с която се цели да се намали тяхното разпространение, чрез провеждане на своевременна лабораторна диагностика и лечение на заболяелите, предотвратяване на последствията от вроден сифилис за плода и новороденото, чрез провеждане на скрининг или последващо диагностично изследване.

Работи се по **проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 47 за условията и реда за изследване, съобщаване и отчет на заразеност с вируса на синдрома на придобитата имунна недостатъчност**, с която да се актуализират

разпоредбите, касаещи организацията на надзора на ХИВ/СПИН, както и прецизиране на текстовете, свързани с предтестовото и следтестовото консултиране при изследване за заразеност с ХИВ и настоящите приложения.

➤ В областта на ограничаване на **вътреболничните инфекции и антимикробната резистентност:**

Подготвя се **проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 за реда за организацията на профилактиката и контрола на вътреболничните инфекции**, с която ще се осигури намаляване на престоя в болнично заведение, разходите за здравни грижи и намаляване на усложненията.

Продължи работата по **проект на Национална програма за действие срещу антимикробната резистентност, 2024-2027 г.;**

Целта на Националната програма е ограничаване на антимикробната резистентност в контекста на концепцията на СЗО „Едно здраве“, визирайки взаимосвързаните проблеми в хуманната и ветеринарната медицина и околната среда.

➤ В областта на профилактиката на социално значими заболявания:

Предприети са действия по изготвяне на **проект на Национална програма за профилактика на HPV, свързани ракови заболявания, 2025-2028 г.**

Проектът на програма има за цел да се продължи въведената в страната от 12 г. практика за осигуряване на безплатни препоръчителни имунизации за лица от целевата група, чрез закупуването с публични средства на ваксини срещу човешки папилома вируси (HPV) и заплащане на дейността по тяхното прилагане на изпълнителите (медицински специалисти).

За да се намали честотата от HPV-свързаните ракови заболявания, е създадена възможност за безплатно изследване на лица от определени възрастови групи (вторична профилактика), извън предвидените профилактични дейности, заплащани от НЗОК по Националния рамков договор. За целта ще бъдат определени лечебни заведения, които да извършват профилактични прегледи и изследвания по сключени договори с МЗ за профилактична дейност. Създадена е организация за провеждането на **скринингова кампания на злокачествени новообразувания на шийката на матката.**

Осигурените средства са по предложение на Министерство на здравеопазването и целят да се организира и проведе скрининг на заболявания, свързани с репродуктивното здраве на жените, които към момента не са осигурени чрез действащите здравно-профилактични програми на НЗОК и МЗ.

ЛЕКАРСТВЕНА ПОЛИТИКА

➤ **Осигуряване на достъп до лекарствени продукти**

С цел осигуряване на достатъчни количества на аптечния пазар в страната от **инсулини** и други понижаващи кръвната захар лекарства, както и антибактериални лекарствени продукти с лекарствени форми за приложение при деца, за които са налице данни за нерегулярни доставки, забавяне или отказ от търговците на едро, се изготвят ежемесечни анализи до Ръководството на МЗ относно потреблението и осигуреността с горепосочените лекарствени продукти, на база получена и обобщена информация за наличност от тях в складовете на търговци на едро и аптеки от открит тип при извършени проверки от Изпълнителната агенция по лекарствата и регионалните здравни инспекции. На основание на данните и резултатите от анализа се взема решение от Ръководството на МЗ за издаване на заповед за забрана износа на горепосочените фармакологични групи лекарствени продукти за съответен период.

Стартирана е процедура по Закона за обществените поръчки на Централния орган за покупки в сектор „Здравеопазване“ (ЦОПСЗ) с предмет: **„Сключване на рамково споразумение за доставка на лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения за период от две години“**, включваща 6 обособени позиции на обща стойност 3 080 682 147,56 лв. с вкл. ДДС, съдържаща всички лекарствени продукти, заплащани от НЗОК извън стойността на оказваните медицински услуги, на основание чл. 45, ал. 29 от Закона за здравното осигуряване. С финализиране на настоящата обявена от ЦОПСЗ процедура се очаква да се постигне справедлива цена на лекарствените продукти за лечение на онкологични заболявания, която НЗОК ще заплаща на всички лечебни заведения за болнична помощ, сключили договор с НЗОК за провеждане на лечение на злокачествени заболявания по клинични пътеки и амбулаторни процедури.

В изпълнение на задължението на Министерство на здравеопазването (МЗ) да **осигурява лекарствени продукти за лечение на заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване**, по реда на Наредба № 34 от 25 ноември 2005г. за реда за заплащане от държавния бюджет на лечението на българските граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, са подготвени и се провеждат процедури по реда на Закона за обществените поръчки, в резултат на които са сключени 11 броя договори за доставка на антиретровирусни лекарствени продукти, туберкулостатици, метадон и радиофармацевтици.

С оглед осигуряване на достъп на българските граждани до лекарствени продукти, които не се разпространяват в страната, МЗ използва наличния нормативен механизъм, регламентиран в ЗЛПХМ, и със Заповед РД-01-387/24.06.2024 г. на министъра на

здравеопазването е утвърден ежегодният списък с лекарствени продукти по чл. 266, ал. 2 от ЗЛПХМ (Списъка).

➤ **Подобряване на организацията и взаимодействието между институциите, участващи в процеса по предписване, отпускане и заплащане на лекарствените продукти и медицинските изделия**

Издадена е Наредба за допълнение на Наредба № 10 от 2009 г. , чрез която са създадени правила, регламентираща по каква стойност се заплащат от НЗОК лекарствените продукти от Позитивния лекарствен списък, прилагани в болничната медицинска помощ и заплащани със средства от бюджета на НЗОК извън стойността на медицинските услуги, в условията на липса на сключени за съответната година рамкови споразумения от министъра на здравеопазването, в качеството му на Централен орган за покупки в сектор "Здравеопазване".

Издадена е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти. Целта е да се оптимизират разходите на НЗОК за горепосочените дейности, както до края на 2024 г., така и за следващите календарни години.

Издадена е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 34 от 2005 г. за реда за заплащане от държавния бюджет на лечението на българските граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване и мотиви към него.

➤ **Контрол върху наркотичните вещества**

Изготвен е проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за реда за класифициране на растенията и веществата като наркотични за поставяне под контрол на нови вещества.

С промяната се поставят под контрол нови четири вещества чрез включването им в списъка на растенията и вещества с висока степен на риск за общественото здраве, поради вредния ефект от злоупотребата с тях, забранени за приложение в хуманната и ветеринарната медицина.

Изготвят се проекти на нова Националната стратегия за борба с наркотиците за периода 2025-2029 г., План за действие, като основен инструмент за практическото изпълнение на Стратегията, съдържащ конкретни мерки.

II. НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ.

➤ **Изпълнение на Националния план за възстановяване и устойчивост.**

През отчетния период продължиха активно действията във връзка с изпълнението на шестте реформи по **Националния план за възстановяване и устойчивост** и бяха изготвени следните стратегически документи, свързани с изпълнението на ангажиментите, поети от Министерството на здравеопазването:

✓ Национална стратегия за гериатрична грижа и остаряване в добро здраве 2030 и план за действие за изпълнение на стратегията.

✓ Национален план за развитие на широкообхватен пренатален и неонатален скрининг, и скрининг на социално значимите заболявания 2027.

✓ „Национална стратегия за подобряване на достъпността и капацитета на първичната извънболнична медицинска помощ и осигуряване на балансирано териториално разпределение на медицинската помощ и здравните грижи в Република България 2021—2027 г. и план за действие за изпълнение на стратегията“.

В изпълнение на **6 инвестиции по НПВУ** г. са извършени следните дейности:

• *Инвестиция С12.11 „Модернизиране на лечебни заведения“*

По Компонент „Модернизиране на системата за диагностика и лечение на онкологични заболявания в страната“ е изготвена документация за провеждане на обществена поръчка.

По Компонент „Модернизиране на системата за педиатрични грижи в страната“ в процес на подготовка е техническа спецификация за придобиване на медицинска апаратура за педиатрия съобразно нуждите на лечебните заведения в страната.

• *Инвестиция С12.12 „Центрове за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение на мозъчно-съдови заболявания“*

В периода е обявена обществена поръчка и тече срокът за подаване на оферти до 9 септември 2024г.

• *Инвестиция С12.13 „Модернизация на психиатричната помощ“*

Изготвена е документация за провеждане на обществена поръчка за СМР,.

• *Инвестиция С12.14 „Изграждане на система за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха“*

В изпълнение на инвестицията и в изпълнение на проект BG16RFOP001-4.002-0001-C01 “Осигуряване на въздушни превозни средства за реакция при спешни медицински състояния”, и сключен договор № РД-11-186 (на стойност 113 438 140 лв. без ДДС) за доставка, гаранционна отговорност и гаранционно обслужване на 6 броя

санитарни превозни средства за транспорт по въздух (хеликоптери), осигурени с необходимото оборудване и апаратура за оказване на спешна медицинска помощ, бе извършена доставка на наземно оборудване за оперативните бази. Бе проведена обществената поръчка за проектиране и изграждане на оперативни бази: Летище София; Летище Крумово (гр. Пловдив); Летище, с. Буховци, област Търговище; Летище, гр. Долна Митрополия (ВВВУ „Георги Бенковски“); Летище, с. Габровница, гр. Монтана; Летище, гр. Сливен.

Сключени бяха договори за изграждането на 5 от оперативните бази.

• *Инвестиция С12.15 „Национална цифрова платформа за медицинска диагностика“*

В отчетния период е обявена обществена поръчка с предмет „Разработване и внедряване на Националната цифрова платформа за медицинска диагностика и реализиране на хардуерната структура за работата на Националната цифрова платформа за медицинска диагностика“.

За Инвестиция С12.17 „Развитие на извънболничната помощ“

Изготвен е проект на споразумение с разпределение на дейностите и бюджетите, с оглед качеството на МЗ като структура за наблюдение и докладване и краен получател на инвестицията.

Изготвени и одобрени са критериите за подбор на амбулатории относно методология за приоритизиран подбор на населените места, в които да бъдат разкрити амбулатории за извънболнична помощ.

➤ **Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.**

Сключени са допълнителни споразумения с Управляващия орган към договорите за безвъзмездна финансова помощ (БФП), с цел продължаване изпълнението на следните проекти:

• проект BG16RFOP0014001-0001 ”Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ”, удължен до 31.07.2025 г. През отчетния период продължава извършването на строително-ремонтни работи в обектите на спешна медицинска помощ. Беше обявена обществена поръчка за строително-монтажни работи за 11 обекта.

• проект BG16RFOP001-9.001-0002 „Укрепване капацитета на болничната мрежа за реакция при кризи“, удължен до 31.07.2025 г. Приключи процедурата по окончателно отчитане на проекта в частта с европейско финансиране и е получена верификация от

страна на УО. Продължават доставките на апаратура и оборудване по сключените договори.

- проект BG16RFOP001-9.001-0001 „Подкрепа за структурите на извънболнична медицинска помощ и центровете за трансфузионна хематология за справяне с кризи“ е удължен до 31.01.2025 г. Продължават доставките на апаратура и оборудване по сключените договори.

- 2 проекта „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания“, удължени са до 31.07.2025 г. и до 23.07.2025 г. Приключиха доставките на обзавеждане и оборудване за изградените 7 центъра за деца в градовете Кърджали, Хасково, Стара Загора, Казанлък и Кюстендил, и стартира настаняването на деца с увреждания в готовите услуги.

- Продължава изпълнението на два проекта по **Програма „Развитие на човешките ресурси” 2021-2027 г.:**

- проект BG05SFPR002-1.007-0001 „Специализация в здравеопазването +”, с бюджет 5 млн. лева.

- проект BG05SFPR002-1.014-0001 „Насърчаване на специализацията по специалности и в области с недостиг на специалисти“, с бюджет 15 млн. лева.

- През отчетния период по **Швейцарско-българската програма за сътрудничество** на 15.07.2024 г. е получено писмо за одобрение на първия етап за разработената от МЗ мярка за подкрепа на тема „Превенция и промоция на здравето – създаване на пилотен модел за насърчаване на здравето и благосъстоянието на българските деца и юноши чрез засилване на ролята на здравната грамотност в България“, с планиран бюджет в размер на 8 235 294 лв.

- Беше одобрено проектно предложение на МЗ и беше сключен договор за предоставяне за безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на проект „Повишаване на капацитета за реагиране при инциденти, засягащи информационната и комуникационна сигурност в сектор „Здравеопазване““ по **Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация” 2021-2027 г.** Бюджетът на проекта е 2 604 850,80 лева, а срокът за изпълнение – от 30.07.2024 г. до 30.10.2025 г.

- През периода успешно приключи изпълнението на проект „Здравеопазване за всички“ по **Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро**

включване на уязвими групи“, финансирана чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г.

III. ЕЛЕКТРОННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

➤ С цел да се улесни **достъпа на гражданите до електронните здравни досиета** беше приета Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-6 от 21 декември 2022 г. за функционирането на Националната здравноинформационна система. С направените изменения е създадена възможност всеки гражданин, притежаващ смартфон или таблет да осъществява достъп до своето електронно здравно досие чрез мобилното приложение „eЗдраве“, посредством еднократно сдвояване на досието с приложението. Сдвояването може да стане лично от лицето, чрез оправомощени служители в съответната регионална здравна инспекция или района здравноосигурителна каса (за здравноосигурените лица) по неговия постоянен или настоящ адрес, и в офисите на „Информационно обслужване“ АД.

➤ **Завършена е Фаза 3 от развитието на Националната здравна информационна система (НЗИС)**

През юни месец успешно завърши третият етап от развитието на Националната здравна информационна система. С него се постигна:

- Оптимизиране на процеса по генерирането на необходимата медико-статистическа отчетност (месечна/годишна база) в електронен вид на всички лечебни заведения.

- Надграждане на регистъра на имунизирани лица от Covid-19 с модул за разпределяне на всички видове ваксини, анализиране на ваксинационния обхват и проследяване на наличности.

- Реализирано е надграждане на мобилното приложение eЗдраве и от началото на м. септември ще изпраща нотификации за предстоящите профилактични прегледи и ваксини.

- Изграждат се специализирани модули по целеви групи – „Превенция и профилактика“, „Майчино здраве“, „Детско здраве“ и надграждане на модул „Електронна рецепта“ в частта за осигуряване на предварителен контрол по предписване на лекарствен продукт.

- Надграждат се основни модули, реализирани във Фази 1 и 2 в частта е-хоспитализация. Доработката ще облекчи гражданите и лечебните заведения по

отношение на постъпването и престоя в лечебно заведение, като значително се съкрати времето за това, като се предоставя и информация в реално време за легловата база в лечебното заведение, броя на пациентите, техните диагнози и др.

- Надграждане на модула за мониторинг и контрол в здравеопазването (DWH – Data warehouse) с до 25 “Use cases”, което позволява анализ на здравните показатели, като например заболяемостта, смъртността, ваксинации, хоспитализациите, издадените направления, общия здравен статус по демографски и антропометрични показатели и др.

- **Продължи развитието на мобилното приложение eRx с функционалности, които опростяват процеса по отпускане на е-рецепти.** Изградени са регистър на аптеките и регистър на търговците на едро, които се управляват от Изпълнителната агенция по лекарствата. Тези регистри подпомагат бъдещото изграждане на СЕСПА.

- **Започна изпълнението на Фаза 4 от развитието на Националната здравна информационна система (НЗИС).** През август месец, след успешно преминала процедура за оценка на Техническа спецификация, Министерство на здравеопазването сключи договор за изпълнение на 11 дейности, които са част от развитието и усъвършенстването на Националната здравна информационна система, с цел облекчаване на гражданите и намаляване на бюрократичната тежест.

Основните акценти са:

- Надграждане на приложението „eRX“, което ще позволи на медицински фелдшери и здравни работници, работещи в екипите на централите за спешна медицинска помощ, да могат да предписват рецепти за лекарствени продукти със съдържание на наркотични вещества. Ще бъде възможно да се създават шаблони за рецепти, както и видима история на рецептите за по-бърза и лесна работа при издаване на бъдещи рецепти.

- Надграждане на основни модули на НЗИС в частта Електронно медицинско досие (ЕМД)/Електронен здравен запис (ЕЗЗ)” и др.

- Изграждане на модул в НЗИС за зъботехници и зъботехнически лаборатории.

- Изграждане на нова система DRUMS за целите на Изпълнителната агенция по лекарствата, с цел издаване на разрешения за употреба на лекарствени продукти и управление на целия жизнен цикъл на лекарствата в страната.

- Изграждане на регистър на заразните заболявания.

- Изграждане на модул част от НЗИС за "Digital Care Pathways" - 5 use cases. Модулът ще включва информационни кампании, насочени към граждани и пациенти, предоставяйки им полезна информация за подобряване на здравословното състояние, превенция на заболявания, бързо диагностициране и консултиране със специалисти.

- Надграждане на НЗИС с контролен модул за целите на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“. Модулът трябва да позволява управлението и проследяването на данните по време на целия процес на контролната дейност, от постъпването на жалба до последващите констативни протоколи, актове за установяване на административни нарушения и наказателни постановления.

- Създаване на модул за редки заболявания съгласно международна класификация "Orphanet".

- Улесняване на достъпа на лекари до Електронното пациентско досие. Целта на тази дейност е да се разработят и внедрят функционалности и методология за осигуряване на достъп до електронните пациентски досиета на различно медицински специалисти, включително общопрактикуващи лекари, лекари специалисти, лечебни заведения за болнична помощ, екипи за спешна помощ и други.

- Надграждане на НЗИС във връзка с регистрова реформа за привеждане на регистри в сферата на здравеопазването в съответствие със Закона за електронното управление.

- Осигуряване на контактна точка за свързаност между НЗИС и Европейският здравен център за данни EHDS. Така ще се осигури сигурен и стандартизиран достъп до здравни данни за поддръжка на клиничната практика, научни изследвания и здравната политика.

- Цел на Министерство на здравеопазването е развитието на системата на спешната помощ и качеството на предоставяната услуга да продължат, като в тази връзка се идентифицира необходимостта да се извършват дейности по последващо надграждане на **информационната система за регистриране и проследяване на спешните повиквания.**

- Беше въведено **случайно разпределение на заявленията за издаване на ТЕЛК,** което ще доведе до **честно и безпристрастно издаване на ТЕЛК решения.** Разработката осигурява прозрачност при разпределенията на заявленията.

IV. ФИНАНСОВА УСТОЙЧИВОСТ НА СИСТЕМАТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

В периода от 9 април 2024 г. до момента се извършваше адекватно финансиране на системата на здравеопазването за изпълнение на държавната политика за защита и опазване живота и здравето на гражданите, в съответствие със Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г., както следва:

➤ Осигурени са **допълнителни средства за преодоляване на диспропорции във възнагражденията на персонала в бюджетните организации**, включително за увеличаване на възнагражденията на персонала, считано от 1 януари 2024 г.;

➤ В областта на опазване на общественото здраве са осигурени средства за **закупуване на ваксини за задължителни имунизации и реимунизации** по Имунизационния календар на Република България за 2024 г.

➤ В областта на лечебните дейности е осигурено финансирането на дейности по **асистирана репродукция при лица с безплодие, субсидии за лечебни заведения за болнична помощ за дейностите извън обхвата на задължителното здравно осигуряване и извършване на трансплантации, лечение на лица до 18-годишна възраст по чл.82, ал.1а, 3 и 6 от Закона за здравето**, дофинансиране на дейности по проекти, финансирани по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020. Изготвени са бюджети за утвърждаване на новосъздадените Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания – Стара Загора, Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания – Кърджали и заповеди за утвърждаване на бюджет за стартиране на дейностите в изградените четири центъра за специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи и два центъра за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания.

➤ В областта на **лекарствените продукти и медицинските изделия** е осигурено финансиране за осигуряване на лекарствени продукти и медицински изделия по реда на Наредба № 34/2005 г. във връзка с ежегодното увеличаване на броя регистрирани пациенти с ХИВ, включването на терапия с еднотаблетен режим и актуализирана договорена цена на лекарствените продукти, както и за помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

➤ Извърши се и **компенсиране на разходите за отглеждане, възпитание и обучение на деца, които не са приети поради липса на места в общински детски ясли и яслени групи в държавни и общински детски градини.**

➤ Осигуриха се целеви средства за **капиталови разходи** на държавните лечебни заведения на обща стойност 34 млн. лв.

V. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

България се представи успешно в 77-та сесия на **Световна здравна асамблея** и 155-то заседание на Изпълнителния съвет на СЗО (м. май 2024 г., Женева, Швейцария). В последното, България участва като член на Изпълнителния съвет на СЗО, а не като наблюдател, какъвто страната ни е била в продължение на 30 години. Заемането на мястото на България в този управителен орган на СЗО допринася за повишаване авторитета на страната ни. В качеството си на член на ИС на СЗО, България бе избрана за член на Постоянния комитет по превенция, подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации (SCHEPPR).

➤ Участвахме и във Възобновената IX сесия на **Междуправителствения орган по преговорите за разработване на Конвенция, споразумение или друг международен инструмент на СЗО за предотвратяване, готовност и реагиране при пандемия.**

➤ Подписа се **Двугодишното споразумение за сътрудничество между Министерството на здравеопазването на Република България и Регионалния офис на СЗО за Европа 2024-2025 г.** С изпълнение на дейностите, включени в споразумението, СЗО ще подкрепи с консултативна и техническа помощ стратегическите усилия на България в редица области, като: насърчаване на универсалното здравно покритие през целия живот: майчино и детско здраве; трансформация на услугите за психично здраве; оптимизиране на финансирането на здравеопазването; медицински специалисти в здравеопазването; готовност за извънредни здравни ситуации и пандемии и др.

➤ Министерство на здравеопазването взе проактивно участие в преговорите по проекти на законодателни и незаконодателни актове на ЕС, което осигури защита на националните компетенции в областта на здравеопазването и доведе до закриване на пилотна процедура срещу България във връзка с Директива (ЕС) 2019/1833 на Комисията от 24 октомври 2019 г.

➤ Договорен бе проект на **План за сътрудничество между Министерството на здравеопазването на Република България и Министерството на здравеопазването на Държавата Израел в областта на майчиното и детското здраве**

и предстои подписването му. Двете държави ще имат възможността да обменят здравна информация и добри практики, които да бъдат от полза при управлението на здравните им системи, което ще продължи утвърдената линия на успешно двустранно сътрудничество.

VIII. КЛЮЧОВИ ЗАКОНОПРОЕКТИ

През периода продължи работата по изготвяне на следните важни за системата на здравеопазването законопроекти:

➤ **Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.** С него се предлага да се въведат мерки за преодоляване на недостига на лекарствени продукти, усъвършенстване на Специализираната електронна система за проследяване и анализ на лекарствените продукти (СЕСПА), касаеща недостига и липсата на лекарствени продукти, както и други промени, свързани с подобряване на действащата нормативна уредба в областта на лекарствените продукти.

➤ **Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за медицинските изделия.**

➤ **Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите.** Целта на предложения законопроект е подобряване на законодателната уредба за ограничаване на административната тежест и подобряване на административното обслужване за бизнеса и гражданите. Предлага се промяна в състава на Националния съвет по наркотичните вещества.

➤ **Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси.**

С проекта на ЗИД на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, се въвеждат мерки за прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013. Работата по проекта продължава вече четири години, поради несъгласие на Министерство на околната среда и водите и Министерство на вътрешните работи.

➤ **Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за храните.**

С проекта на закон се цели съобразяване с Директива 2009/54/ЕО от 18 юни 2009 г. относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води. Отчетено е образувано дело С-462/23 на ЕК срещу България.

➤ **Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване.**

С изготвения законопроект се въвеждат реформи по Плана за възстановяване и устойчивост, подобряват се контролните дейности в системата на здравеопазването, осигуряват се условия за подобряване на електронното здравеопазване, взаимодействието между системата на Националната здравноосигурителна каса и Националната здравноинформационна система и др.